

LØRDAG

Lørdag 25. oktober 2008

VÆRØY
LUFTHAVN

MANNEN:

Mann mot mann

MOTE:

Åpner klesskapet

RAGNHILD FUREBOTTEN:

Falt for fela

REPORTASJE:

Det søte liv

Inn for land

LØRDAG REPORTASJE

Tekst og foto Bjørn Asle Grimstad

I sju år har Remi Johansen (35) bodd på den gamle flyplassen på Værøy i Lofoten. Men det var ikke før kjæresten flyttet inn at ting virkelig begynte å ta av.

HER, SMAK PÅ denne, sier Jeanette Johansen (36) og trekker frem enda en mørk bit fra det digre kjølerommet. Vi står innerst på kjøkkenet hennes hvor hun trekker frem en ny liten fristelse etter en annen. To maskarapyntede blå øyne stirrer forventningsfullt på prøvesmakeren etter at han har puttet den i munnen.

Hun er kledd i en hvit kokkedrakt og har trukket det lange, svarte håret opp i et hårbånd. Forholdene er sterile, men en tung dunst av sjokolade ligger over lokalet.

– Den er av sambuca og lakris, sier hun og smiler.

I de mange hyllene på kjøkkenet står flasker med essens, likører, bokser med krydder og pulver, og en lang rekke alkoholholdige drikker. Hun kan bruke flere dager på å finne nye smakssammensetninger og riktig konsistens.

– Det skal smake av en sjokolade, sier hun.

– Det skal ikke bare være sånn... Hun gnir to plasthanskebeklede fingre mot hverandre.

– Søtt.

DET ER PÅ VÆRØYA, den nest sørligste av Lofotkommunene, at Jeanette har startet sin lille sjokoladefabrikk. Hun driver den lille bedriften sin i en nedlagt flyplass helt ytterst på øya, så langt veien går.

Ett år etter oppstart er hun fortsatt en enmannsbedrift, men med den siste tidens formidable oppgang, håper hun å utvide og ansette flere.

– Drømmen må være å kunne kombinere et så deilig bosted, og samtidig drive bedrift her ute, sier hun.

Drømmen om en egen sjokoladefabrikk har hun hatt siden hun startet opp en godterikiosk på Senja, som 14-åring. I tiden mellom da hun solgte den fire år seinere og nå, har hun stått med saks, sprayflasker og hårføner i hendene, og klippet folks hår.

– Å stå slik hver dag på jobb, gjør at ryggen til slutt sier ifra. Til slutt var det nok. Nå, hvis jeg kan drive med dette er det den beste situasjonen, med så varierte oppgaver som denne produksjonen gir mulighet for.

MIDT I DEN STORE stuen, som for omtrent tju år siden var en travel flyterminal, står nå to sofaer og et bord, i ett hjørne henger et hvitt lerret med en enorm saccosekk plassert foran, i ett annet er en diger bar i naturstein murt opp. Inn flyplassens store ytterdør kommer stedets eier ruslende inn. Det er en ung mann, med rak holdning og et målrettet, snilt blikk.

– Remi, sier han i det han rekker frem hånda. Remi er nettopp kommet hjem fra ukens siste arbeidsdag hos Lofoten Viking, øyas største tørrfiskprodusent. Han setter seg i sofaen ved siden av Jeanette, som nå har trukket ut av arbeidsklærne og inn i mer behagelig bomull. Han legger en av de lange armene sine rundt henne.

– Uh, det lukter fisk av deg, sier hun og dulter borti kjæresten. Han begynner bare å fortelle om huset sitt, for han vet at det er derfor journalisten er her for.

Han kjøpte flyplassen da den ble annonsert til salg for 250.000 kroner i 2001.

– Siden stedet ble lagt ned som flyplass i 1990, hadde kommunen brukt husene lite. Det meste hadde stått tomt, innsjekkingsdesken sto fortsatt her borte, sier han og peker mot hjørnet hvor steinbaren nå står.

Da Avinor i 1986 flyttet passasjerfrakten på Værøya fra helikopter til fly, var valget av stedet flyplassen skulle ligge på, omstridt. Fallvindene som kommer over de høye fjellene er lumske og uberegnelige, og kunne bli enormt sterke.

– En gang tok vinden tak i bildøra til en passasjer som har parkert utenfor her, sier Remi og peker mot plassen foran huset, mot havet.

– Den ble revet løs fra bilen og slengt gjennom et av vinduene på kontrolltårnet.

– Det gjorde igjen til at trykket der inne holdt på å rive løs taket og ta det med.

– Vi har soverommet vårt i andreetasjen i tårnet, sier Jeanette.

– Det kan blåse slik at senga vår flytter seg ut fra veggen når vi sover. Når vi våkner kan senga stå midt på soveromsgulvet.

For Remi og kompisene var det ren underholdning å gå ut til flyplassen for å se de små propellflyene landet på den forblåste flystripa.

Flyplassen var i drift i bare fire år. Våren 1990 ble et fly som nettopp hadde lettet tatt av den sterke vinden. Det lille flyet ble revet fra hverandre i luften, og eksploderte før det traff sjøen, sier han. Alle de fem om bord døde momentant.

– Når en slik tragedie skjer på et så lite sted som Værøy går det sterkt inn på befolkningen, og flyplassen ble straks lagt ned. Siden den gang har øyboerne igjen blitt fraktet til og fra fastlandet med helikopter.

DAGEN ETTER ER Remi på vei opp den bratte fjellsiden mot den høyeste toppen på øya. Fra den har man god utsikt til det svarte landemerket som flystripa utgjør. Og ved siden av den, huset han kjøpte for sju år tilbake. I nesten alle de årene har Remi drevet en bar i terminalbygget mens fra kontrolltårnet har han kontor for multimediebedriften fra toppen av kontrolltårnet.

Han var en av «utflytterne». Men etter flere år på dataingeniørlinjen i Grimstad, og et år med multimedia i Australia var han på besøk hjemme hos faren sin, som fortsatt bodde i Remis barndomshjem på Sørsiden.

– Det er noe med at når du har bodd så lenge på et så lite sted, så får du det litt opp i halsen, sier han.

– Men da jeg kom tilbake fra Australia, møtte jeg kompisene jeg hadde fra før av, og så at de trivdes.

Det var mens Remi bodde hos faren sin han begynte å jobbe som selvstendig næringsdrivende. Han fikk mange kunder og begynte etter hvert å tjene egne penger. Remi stopper opp mens han ser i luften. Han løfter hånden.

– To havørn, sier han og peker. Ikke lenge etter dukker også to av barna deres også opp bak fjellrøysene, med sine markante frynsete vinger.

REMI OG JEANETTE rusler rundt på den asfalterte plassen utenfor huset, hvor flyene en gang takset inn. I hånden har Jeanette et lite spann med fuglemat. Lydnivået tar seg opp i det hun slipper de små kornene ned på bakken. Tolv høns, to haner, tre unge gjess og tre ender slåss om kraftfôret. Kattene står på trygg avstand og ser på det hele. Hun snakker mer om sjokoladen sin. At om en liten stund, når avtalene er i boks, vil sjokoladen være formet som ørn, tørrfisk, lundefugl.

– Jeg har også vært hos en tørrfiskprodusent, og fått tørrfisk som er malt opp, mens hun legger til at det er en bedriftshemmelighet.

– Det er ikke umulig at når produksjonen vokser at den flytter inn i stua, sier Remi mens han ser på huset.

– Da må jeg nok bygge et hus til som vi kan bo i.

Det kan blåse slik at senga vår flytter seg ut fra veggen når vi sover.

MAT Å FÅ: Tolv høns, to haner, tre unge gjess og tre ender slåss om

FLYPLASSKATT: Huskatten har mer rom å boltre seg på enn de fleste.

ing

m kraftfôret.

HJEMMEKOSELIG: Remi og Jeanette Johansen har gått inn for landing på Værøy flyplass.

Det skal ikke bare
være sånn ... søtt